

KIIMINKI 150 VUOTTA – KOITELIN LAULU
JUHLAVUODEN NÄYTELMÄ

LOPPURAPORTTI

30.11.2008

Päivi Pyyny

POHJOIS-POHJANMAAN
TE-KESKUS

Saap. 30. 07. 2009

Dno
Käsitt.

150 Kiiminki

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Sisältö

Alkusanat	4
1. Kiiminki 150 vuotta – Koitelin Laulu – juhlavuoden näytelmän hankkeen taustatiedot	5
2. Hankkeen tavoitteet	6
3. Hankkeen toteutus	6
3.1. Hankkeen toimenpiteet	6
3.2. Äänentoisto	10
3.3. Valaistus	10
3.4. Katsomo	10
3.5. Hankkeen aikataulu	11
3.6. Toteutuksen organisaatio	11
3.7. Vastuunjako ja yhteistyökumppanit	11
4. Kustannukset ja rahoitus	12
4.1. Kustannusten toteutuminen suhteessa hyväksytyyn kustannusarvioon	12
5. Julkisuus ja tiedottaminen	13
6. Hankkeen loppuarviointi	13
7. Kuvia näytelmästä	14
8. Liitteet	
- Tarjousten avauspöytäkirja	
- Kaleva lehtileike	
- Käsiohjelma Koitelin Laulu	

Alkusanat

Tämä hanke tuki kestävän ja vetovoimaisen kyläyhteisön luomista Koiteliin. Se loi uskomattoman "yhteen hiileen puhaltamisen" tunteen kyläyhteisössä, vahvasti Koitelin mainetta luontokeskeisenä matkailu ja virkistysalueena, jossa voi nauttia paitsi vapaana virtaavasta koskesta, kauniista luonnosta myös hienosta kesäteatterielämyksistä. Hanke toi myös paljon uusia asiakkaita paikallisille yrittäjille.

Hyvänä asiana voisi sanoa, että kun olemme onnistuneet luomaan kävijöille unohtumattoman positiivisen kokemuksen, se varmasti kantaa pitkälle niin kävijöiden kuin yhteisönkin kannalta ja lisää elinvoimaisuutta kyläyhteisössä.

Näytelmä kertoo Kiimingissä 1800-luvulla vaikuttaneessa sahasta ja sen ympärille kertyneistä ilmiöistä, jotka ovat kytkettävissä tähän päivään. Koitelin Laulu on nimensä mukaisesti laulunäytelmä, jossa on monia nykyajallekin tuttuja piirteitä. Töitä on enemmän kuin ehditään tehdä ja oululaiselle sahanomistajalle tulosvastuussa olevan sahamestarin suurin huoli on se, että ellei saha tuota tarpeeksi voittoa se lopetetaan.

Nyt päättyneessä Koitelin Laulu -hankkeessa otettiin askel tuntemattomaan - kunnalle ei niin ominaisempaan taiteen maailmaan. Hankkeesta saatiin kuitenkin niin paljon positiivista palautetta ihmisiltä, että se varmasti antaa rohkeutta tulevaisuudessakin tehdä jotain tämäläisiä vastaavia hankkeita. Toivomme, että Kiimingin kunnan juhlavuoden näytelmä antaa kaikille pienen palan historiasta ja menneisyydestä, jota tuntematta ei voi katsoa tulevaisuuteen. Toivottavasti tämän näytelmän myötä olemme saaneet lisää henkistä pääomaa, voimaa, virkistystä ja yhden uuden elämyksen sielumme saloihin.

Suuri kiitos kaikille, jotka ovat olleet hankkeessa mukana sekä hankkeen toteutuksen mahdollistaneille tahoille.

Kiimingissä 30.11.2008

Päivi Pyyny

projektisihteeri

Kiiminki 150 vuotta – Koitelin Laulu – juhlavuoden näytelmä hanke

1. Kiiminki 150 vuotta – Koitelin Laulu – juhluvuoden näytelmän hankkeen taustatiedot

Hankkeen nimi	Kiiminki 150 vuotta – Koitelin Laulu-juhluvuoden näytelmä
Hanke numero	2101
Hakemuksen diaarinumero	4/48/07
Päätöksen diaarinumero	3826/3570-2008
Ohjelma	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007–2013
Toimintalinja	Leader Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen
Toimenpide	Leader-toimenpiteet linjalla 3, Kylien kunnostus ja kehittäminen
Toimintaryhmä	Jokivarsien Moderni Maaseutuyhdistys JoMMA
Hankkeen kesto aika	1.10.2007 – 31.12.2008
Hankkeen kokonaiskustannusarvio	43 420,00
Hanketta hallinnoiva organisaatio	Kiimingin kunta
Postiosoite	PL 4, 90901 Kiiminki
Hankkeen vastuhenkilö	Leila Pekkanen, kunnanjohtaja 0400 383 490
Projektsihteeri	Päivi Pyyny 044 4993 332
Hanke päättyi	30.11.2008

2. Hankkeen tavoitteet

Tavoitteena oli luoda kestävä pohjaa kesäteatteri/kesätapahtuma perinteelle, joka lisää sosiaalista yhdessäoloa ja antaa henkistä pääomaa kyläyhteisölle. Toivomme, että tämän näytelmän innoittamana Koitelissa tullaan järjestämään vastaisuudessakin tällaisia kesätapahtumia.

Kiimingin kunta halusi 150 – vuotisen historiansa kunniaksi tuottaa näytelmän, joka antaa kuntalaisille ja muille Kiimingistä kiinnostuneille osittaisen läpileikkauksen kunnan historian tärkeimmistä kohdista

Yhtenä tavoitteena oli, että mahdollisimman moni nykyinen tai tuleva kiiminkiläinen näkisi Koitelin Laulun- juhluvuoden näytelmän. Näytelmää esitettiin täysille katsomoille ja kaiken kaikkiaan näytelmän näki 2 200 ihmistä. Lisäksi näytelmän taltiointi esitettiin Kiiminkipäivien yhteydessä ja Syke-auditorio täyttyi katsojista ääriään myöten. Näytelmän tarkoitus oli auttaa kuntalaisia tuntemaan yhteenkuuluvuutta kotikuntaansa eikä tietenkään pidä unohtaa näytelmän tuomaa taiteellista elämystä. Näytelmä saikin uskomattoman suosion.

3. Hankkeen toteutus

3.1. Hankkeen toimenpiteet

Ehdotus näytelmän tekemisestä Koiteliin, oli alun perin kiiminkiläisen Eero Eskolan, joka oli esittänyt ideansa Kiiminki-seuralle, jota kautta asia tuli kunnan tietoisuuteen. Vuonna 2006 syksyllä raahelaisen kirjailijan Pauli Ylitalon kanssa kunta teki sopimuksen näytelmän kirjoittamisesta tulevan juhluvuoden kunniaksi. Käsikirjoitus valmistui 2007. Hankerahoitus juhluvuoden näytelmään haettiin syyskuussa 2007. Hankesuunnitelman teki yrityspalvelusihteeri Merja Äärelä, Kiimingin kunnan elinkeinoliikelaitokselta.

Pauli Ylitalo kertoo näytelmän syntyvaiheista seuraavasti

– Ajatus Koiteliin sijoittuvasta musiikkinäytelmästä on alun perin kiiminkiläisen Eero Eskolan. Hän kutsui minut Kiiminkiin ja vei Koitelin rannalle kertoen samalla sahan syntyvaiheista, joista hänen mielestään saisi mielenkiintoisen näytelmän. Sain Eerolta myös kirjallista materiaalia, jonka avulla syvennyin Koitelin, sen sahan ja Kiimingin vaiheisiin. Pohdin pitkään sitä, mihin aikaan sijoittaisin näytelmän tapahtumat. Kirjoittaisinko sahan syntyvaiheista vai sen myöhemmistä tapahtumista? Pelkät faktatiedot – runsaatkaan – eivät riitä juonellisen näytelmän rakennuspuuksi. tarvitaan myös mielikuvitusta ruokkivia kiinnostavia tarinoita, asiayhteyksiä ja sellainen ajanjakso, johon

sisältyy vilkasta toimintaa.

– Näytelmästä tuli faktio eli siinä fakta ja fiktio sekoittuvat toisiinsa. Sijoitin tapahtumat 1860-luvun loppupuolelle, jolloin Oulun kukoistava meriliikenne tarvitsi Koitelissa sahattua puutavaraa laivanrakennuksen ohella myös vientituotteiksi. Koitelin puuta vietiin mm. Saksaan ja Englantiin. Tapahtumapäiväksi valitsin lauantain, sillä se oli Koitelin sahan tili- ja tanssipäivä.

– Kiimingin kunnan edustajien kanssa sovimme, että tässä kaksinäytöksisessä näytelmässä on historian lehtien havinan lisäksi selkeä juoni, huumoria, romantiikkaa ja musiikkia. Laulut eivät ole irrallisia ohjelmanumeroita, vaan ne liittyvät kiinteästi näytelmän tapahtumiin. Se, että pääsin välillä riimittelemään laulutekstejä, toi virkistävää vaihtelua repliikkien kirjoitteluun.

Näytelmän toteutus tehtiin yhteistyössä Kiiminkijoen opiston kanssa. Opisto oli ainoa varteenotettava toimija lähialueella, joka kykeni suoriutumaan näytelmän antamista haasteista. Se vastasi ohjaajan ja näyttelijöiden hankkimisesta sekä musiikki- ja tanssikohtausten, että lavastuksen, puvustuksen ja maskeerauksen suunnittelusta ja toteutuksesta. Opiston teatteriohjaajalle Raija Päckilälle myönnettiin taiteellinen vapaus ohjata näytelmä ammattitaitonsa ja oman näkemyksensä mukaisesti.

Marras- joulukuussa 2007 näytelmään etsittiin sopivia harrastenäyttelijöitä Oulun seudulta (Kiiminki, Haukipudas, Ii, Ylikiiminki, Oulu). Näyttelijöitä rekrytoitiin kaikkiaan 12 ja Kosken morsiamien kuoroon otettiin viisi henkilöä, tosin sairastapauksen vuoksi kuoro supistui neljään henkilöön. Kiiminkijoen opiston nykytanssin harrastajista (yli 14-vuotiaat) löytyi 10 tanssijaa näytelmään. Orkesteriin jäsenet löytyivät keväällä.

Näytelmä harjoitukset alkoivat tammikuussa 2008. Ensi alkuun näytelmäharjoituksia pidettiin kerran viikossa Kiimingissä Syke-auditorion tiloissa, mutta jo melko pian alettiin harjoitella näytelmää kaksi kertaa viikossa. Raija Päckilä kertoi harrastenäyttelijöiden olleen erittäin innostuneita heti alusta lähtien. Näyttelijöiden ja ohjaajien yhteishenki oli uskomattoman hyvä. Toukokuun alusta näytelmäryhmä siirtyi harjoittelemaan Koitelin Sahasaareen vaikkakin koko toukokuun ajan oli erittäin kylmää ja räntää satoi melkein kokoajan. Ohjaaja kertoi pitäneensä untuvatakkia päällään jatkuvasti kun harjoituksia pidettiin ulkona – ei oikein tuo suomen kesä suosinut näyttelijöitä lämmöllään.

– Kokonaisuudessaan näytelmän luomisprosessi oli kitkaton ja koko ryhmä puhalsi ”yhteen hiileen” vaikeuksienkin edessä, kommentoi ohjaaja Raija Päckilä näytelmäharjoituksista.

Raija Päckilä

Fantasiapuvut toivat näyttämölle väriä ja kuohuja

Näytelmän puvustuksen toteutti tekstiilitaiteilija Ulpu Korpua. Hän aloitti työnsä jo helmikuulla.

Halusin, että asuista huokuu menneen ajanhenki. Väriä lavalle sain tuotua kuorolaisten ja tanssijoiden fantasiapuvustuksella. Ne erottuivat näyttelijöiden puvuista ja olivat kivana väripilkkuna lavalla, Ulpu kertoo.

”Fantasiapuvuissa on mukana vähän mielikuvitustakin, en tarjoa valmiiksi pureskeltua”. Esimerkiksi kuoron pukujen helmat kuohuvat, kuin viereinen koski, maalailee Korpua.

Ulpu Korpua

Musiikin sävellyksen näytelmään teki Oulunsalolainen Jussi Rasinkangas ja sovituksen musiikkiin ja musiikin harjoitukset hoiti Kiiminkijoen opistosta Olli Roman. Tanssin koreografian ohjasi Kiiminkijoen opistosta Irene Rätty.

Olli Roman

Jussi Rasinkangas, Pauli Ylitalo
Raija Päckilä

Irene Rätty

Olli Roman on sovittanut ja harjoituttanut näytelmän kymmenen laulua, joiden rooli on näytelmässä keskeisessä osassa. Koitelin Laulussa on hyvin tyypillisiä kesäteatterilauluja ja myös vaikuttavia melodioita, eri musiikkityylejä unohtamatta.

Jussi Rasinkankaan säveltämät laulut kuulostivat osin edesmenneiden Junnu Vainion ja Irwin Goodmanin tyyllisiltä.

– Junnu ja Irwin sekä heidän edustamansa laulelmatyyli olivat aikanaan kansan suuresti rakastamia ja ne sopivat kesäteatteriinkin mitään parhaiten. Mukana on myös syvemmissä vesissä uivia vaikuttavia melodioita. Mukaansa tempaava hauska rytmipalakin löytyy, sekä todella kaunis ja vaikuttava tango, Roman kuvailee.

– Laulujen teksteissä ei varsinaisesti kuljeteta tarinaa eteenpäin, joten sovituksessa on enemmän etsitty tunnetiloja ja musiikin virtaamista. Niin kuin koski, jonka äärellä näytelmä esitetään. Se kuuluu siihen paikkaan, ei sitä voi siitä irrottaa ja siirtää johonkin muualle.

3.2. Äänentoisto

Koitelin Sahasaari asetti äänentoistolle melkoiset haasteet. Kosken vesi oli näytelmän esitysaikoihin korkeimmillaan sateisen kesän vuoksi. Koski virtasi Sahasaaren molemmin puolin ja sen humina oli valtava. Tarvittiin siis kunnan äänentoisto laitteet.

Äänentoistosta tehtiin tarjouspyyntö 27.3.08. Tarjouspyyntöön vastasi kolme yritystä (tarjousten avauspöytäkirja liitteenä). Äänentoisto palvelu ostettiin kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättäneeltä Oulun Kongressitekniikka Oy:ltä.

3.3. Valaistus

Ennen kuin esiintymislava valmistui, kuvittelimme, että valaistusta ei tarvita. Olihan kesä ja valoisa aika mutta toisin kävi. Lavan tummaksi petsattu päre imi näyttämöltä loputkin valonsäteet ja sateinen sää ei juuri valoa lisännyt. Viikkoa ennen ensi-iltaa päädyimme tulokseen, että on parempi vuokrata kunnan valaistus näyttämölle, sillä näyttämön oma valaistus ei ollut vielä valmistunut ja lavalla soittavaa bändiä tuskin erotti tummasta taustasta. Lisäkustannuksia valaistuksesta kertyi noin 840 euroa.

3.4. Katsomo

Myös katsomo aiheutti harmaita hiuksia. Pitkään mietimme miten saisimme toteutettua pienellä budjetilla maisemaan sopivan ja toimivan katsomon. Ratkaistavanamme oli kaksi ongelmaa; miten kuljetamme raskaat katsomorakenteet kosken yli ja liian suureksi kohoavat kustannukset.

Välimatka mantereelta Sahasaaren puolelle oli 179 metriä ja ainoa kulkureitti on painorajoitteinen riippusilta, joten oli mahdotonta kuljettaa siltaa pitkin raskaita katsomorakenteita. Kävimme läpi kaikki mahdottomat ja mahdolliset vaihtoehdot ja ratkaisua ei vain tuntunut löytyvän. Törmäsimme aina vaan noihin samoihin ongelmiin, raha ja kuljetus.

Ratkaisu löytyi, kun kunnostimme vanhoja penkkejä (jotka juuri ja juuri jaksoi kantaa siltojen yli) ja teetimme samanlaisia penkkejä lisää muutama kymmenkunta ja osan lainasimme Kiimingin Yrittäjäyhdistykseltä, niin että istumapaikkoja saatiin noin 300. Penkkien päälle vuokrattiin katos (mikä oli todella tarpeen), joka mahdollisti yleisölle sateettoman näytelmätuokion ulkoilmassa.

3.5. Hankkeen aikataulu

Usean kuukauden työ tiivistyi upeaan kahteen viikkoon kun näytelmä sai ensi-iltansa

26.6.08. Tuolloinkin vettä satoi kaatamalla mutta tästä huolimatta näyttelijät suoriutuivat työstään kiitettävästi. Näytelmää esitettiin kahden viikon aikana seitsemän kertaa ja joka kerta katsomo oli tupaten täynnä ja joka kerta jossain vaiheessa satoi vettä. Viimeinen esityskerta oli 5.7.08.

3.6. Toteutuksen organisaatio

Kiimingin kunta hallinnoi Kiiminki 150 vuotta – Koitelin Laulu – juhluvuoden näytelmä - hanketta. Hankkeeseen palkattiin projektisihteeri, jonka esimiehenä toimi Kiimingin kunnan kunnanjohtaja Leila Pekkanen.

Paikallinen ohjausryhmä Jokivarsien Moderni Maaseutu yhdistys JoMMA ry suositteli, että hankkeelle tehtäisiin vapaamuotoinen ohjausryhmä. Joka voisi tarpeen vaatiessa kokoontua, mutta että asioista voitaisiin käydä myös sähköposti neuvotteluita. Hankkeelle hyväksyttiin JoMMA:n suosittama, vapaamuotoisempi ohjausryhmä.

Ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa hankkeen aikana. Muuten asioista neuvoteltiin joko sähköpostitse tai pidettiin puhelinneuvotteluita.

Ohjausryhmän kokoonpano:

Leila Pekkanen	kunnanjohtaja / Kiimingin kunta
Marjo Korhonen	kunnanhallituksen pj / Kiimingin kunta
Markku Väisänen	rehtori, Jäälin ala-aste / Kiimingin kunta
Raija Päckilä	teatteriohjaaja / Kiiminkijoen opisto
Jaana Potkonen	kulttuurituottaja / Kiiminkijoen opisto
Päivi Pyyny	esittelijä / sihteeri

Ohjausryhmä on toiminut hankkeen toteuttajan tukiryhmänä ja neuvoa-antavana ryhmänä. Se on seurannut hankkeen toteutumista suunnitelmien, asetettujen tavoitteiden ja resurssien suhteen. Ohjausryhmä on myös käsitellyt hankkeen raportit ja rahoitushakemuksen sekä täydennyslakemuksen.

3.7. Vastuunjako ja yhteistyökumppanit

Kiimingin kunta vastasi hankkeen hallinnoinnista, tiedottamisesta, näytelmän näyttämöstä, katsomosta, tarvittavasta tekniikasta, näytelmän markkinoinnista, ohjausryhmän ja muiden sidosryhmien motivoinnista ja sitouttamisesta. Kokonaissuunnitelman vetovastuu oli Kiimingin kunnalla mutta Kiiminkijoen opisto hoiti hankkeen käytännön järjestelyt projektisihteerin avustuksella. Yhteistyötä hanke teki esimerkiksi Kiimingin Yrittäjien kanssa. Yrittäjiltä saatiin lainaan mm. penkit sekä suuri säilytyskontti näytelmän rekvisiittaa varten.

Muita yhteistyökumppaneita olivat:

Kiiminkijoen opisto
 Puku- ja taideompelija Ulpu Korpua
 Oulun Kongressitekniikka Oy
 Cappas-teatteri
 Oulun Osuuspankki
 Kiiminkien Lähivakuutus
 Kotirintama Ky
 MSP Event Oy
 Kiimingin kunnan työpaja
 Oulu seutu Yrityspalvelut
 O.Jauhiaisen museo
 Kiiminki-Seura
 Huttukylän Nuorisoseura
 Jätehuolto Laurila Oy

4. Kustannukset ja rahoitus

EU-rahoitusosuus	7 200
Valtion rahoitusosuus	5 600
Kunnan rahoitusosuus	3 200
Yksityinen rahoitusosuus	
- Oulun Osuuspankki	2 000
- Kiiminkien Lähivakuutus	500
- Kotirintama Ky	100
- Cappas-teatteri	1 400
Toteutuneet kustannukset yhteensä	20 000

Toteutuneet kustannukset ja niiden jakautuminen ja rahoittajatahoille on esitetty taulukossa.

Väliraportointia hankkeessa ei ole tehty, sillä päätös hanketuesta saapui vasta 12.11.2008. Loppumaksatushakemuksella haetaan 12 800 euroa.

4.1. Kustannusten toteutuminen suhteessa hyväksytyyn kustannusarvioon

Toimintaryhmä JoMMA ry päätti hallituksen kokouksessa 28.2.2008 puoltaa Kiiminki 150 vuotta Koitelin Laulu – juhlavuoden näytelmä-hanketta. Hakemuksessa rahoitussuunnitelma oli 43 420 euroa. Päätös tehtiin kuitenkin hakemuksesta poiketen siten, että JoMMan hallituksen kokouksessa hankkeelle linjattiin 20 000 euron

enimmäiskustannukset 80 prosentin tukitasolla. Hanke päätettiin toteuttaa tällä linjauksella.

5. Julkisuus ja tiedottaminen

Koitelin Laulua markkinoitiin kansalaisille aluksi lähinnä nettisivujen kautta ja muiden tapahtumien ohessa. Mutta jo kevätpuolella kun ilmaiset liput näytelmään tulivat jakoon, näytelmästä tehtiin sekä useita lehdistötiedotteita että lehtijuttuja paikallislehdissä ja maakuntalehdissä (Kaleva (liite Kalevan lehtijutusta), Forum24, Rantapohja, Pohjolan Työ) Näytelmä sai kuuluvuutta myös radiossa (Radio Pooki, Yle Oulu Radio).

Ensi-ilta viikolla Pohjois-Pohjanmaan uutiset kävi tekemässä pienen otoksen uutisiin näytelmästä Koitelin Sahasaassa kun viimeisiä harjoituksia vietiin läpi.

Näytelmästä tehtiin myös julisteet ja flyerit, joita levitettiin aina naapurikuntiin asti (Haukipudas, Oulu, Ylikiminki, II). Näytelmä sai paljon huomiota osakseen jo ennakoon ja ilmaiset liput (lippuja oli jaossa 2100) jaettiin loppuun kolmessa viikossa. Kysyntä ylitti tarjonnan, mutta monet keksivät hienon ratkaisun pulmaansa. Ne, jotka todella halusivat nähdä näytelmän, tulivat omat tuolit mukanaan näytökseen ja saarella olikin joka kerta täyttä näytöksien aikana. Yhtään enempää ihmistä ei näytöksiin olisi voinutkaan enää päästää, ottaen huomioon, että suuri väkimäärä aiheuttaa myös jonkinlaisen turvallisuusriskin.

6. Hankkeen loppuarviointi

Hankkeesta saatu palaute oli pelkästään positiivista. Saimme kuntaan kymmeniä puheluita ja sähköpostiviestejä kuntalaisilta, joissa kyseltiin seuraavia tavallisimpia asioita:

- Tuleeko näytelmästä uusinta esitystä ja jos tulee, milloin?
- Tehdäänkö näytelmästä taltiointia? Ja voiko sitä ostaa jostain?
- Tehdäänkö näytelmän lauluista cd-levyä? ja niin edelleen.

Kysymyksiin täytyy vastata, että lähitulevaisuudessa tuskin mikään noista toteutuu mutta ehkä joskus. Tosin näytelmästä tehtiin taltiointi Kiiminkijoen opiston avustuksella ja tämä sama taltiointi on kuntalaisten lainattavissa Kiimingin kunnan kirjastoista. Näytelmän suosio puhukoon puolestaan ja voimme todeta, että tässä hankkeessa onnistuttiin yli odotusten. Kaukaisimmat kävijät yleisön joukossa olivat Amerikasta Michiganista, Intiasta ja naapurimaa Ruotsista.

Laatutavaraa Koitelista

Juhlanäytelmä

Kiiminkijoen opiston näytelmäryhmä: Koitelin laulu, Käsikirjoitus Pauli Ylitalo. Musiikin sävellys Jussi Rasinkangas. Ohjaus Raija Päckilä. Laulusovitus ja musiikin harjoitus Olli Roman. Koreografia Irene Rätty. Rooleissa Laura Ainali, Jenni Mattila, Marika Mertala, Marko Hiltula, Jussi Tuohimaa, Lauri Tuohimaa, Ari Hiltula, Esko Puitti, Mikko Pekkala, Raimo Mykkänen, Teuvo Lapinlampi, Penitti Honkanen. Orkesteri Olli Tuomajnen, Anny Kivinen, Kari Rätty, Erkki Ekfors. Kutsuvierasnäytös 26.6. Koitelinkosken Sahasaarella Kiimingissä. Ensi-ilta tänään lauantaina kello 17.

Oulussa tarvittiin 1860-luvulla Koitelin sahatavaraa ja sitä vietiin myös Saksaan ja Englantiin. Etenkin Koitelin sahatavaraa tehdyt sängyt olivat kovassa huudossa ulkomailla, sillä puussa uskottiin olevan oma magiikkansa. Koitelin laulun kutsuvierasnäytännössä 150 vuotiasta Ki-

mingin kuntaa juhlistamaan tilattua näytelmää katsottiin saatelemana. Vaikka näyttelijöiden ja Kiiminkijoen opiston 14-vuotiaat nykytanssin harastajien jalat lipsuivatkin liukkaalla lavalla, hauskaa oli.

Eero Ylitalon käsikirjoitus on naiivi, niin kuin kesäteattereissa yleensä on. Romanttinen, päivän kestävä sahaepisodi tuo näyttämölle tuttuja tunteita, ja parasta esityksessä ovatkin repliikkien pikkuhäppära huumori, jämpä orkesteri ja Jussi Rasinkankaan säveltämät laulut.

Musiikki on elämää suurempaa, tule väistämättä mieleen, kun esimerkiksi muutoin jäyhällä ilmeellä esiintyvä Marko Hiltula herää ikään kuin henkiin laulamisensa myötä. Kaiken kaikkiaan näyttelijät osaavat laulaa, ja sitä on herkullista kuunnella.

Pilkettä silmäkulmissa munaskuita myöten totisesti löytyi etenkin Lauri Tuohimaaalta, jonka lavasäteily oli ilmeistä jo alkukoh-
tauksista. Vaikka esitystä on etu-

käteen markkinoitu naisenergi-alla, kyllä Koitelin sahan mieslauma on tässä se pääjoukko.

Teknisenä ratkaisuna nuorten tyttöjen tanssiosuudet lavatoiminnoissa näyttäytyivät kuin olisi vasikat päästetty kesälaitumelle. Mutta katsomon pienemmälle väelle heissä oli ihasteltavaa. Myös kosken morsiamen kuoron liikkuminen paikasta toiseen lavalla voisi olla yhdessä paikassa samalla tavalla kuin orkesteri lavasteiden takaosassa. Tosin soittajiakin katselisi siinä missä muitakin esiintyjä.

Jenni Mattila sahan topakkana emäntänä olisi voinut saada suuremmankin tilan esityksessä: hänellä on luontaista lahjakkuutta niin replikoinnin kuin läsnäolon puolesta. Kelpo työn tekee myös Marika Mertala sahan haluttuna tyttönä.

Sade ja kolea ilma eivät latistaneet tunnelmaa. Tiimin tekemä jälki oli kerrassaan nautittavaa. Hyvä Kiiminki!

Pirjo Suvilehto

Koitelin laulun esityksessä sahan emäntää esitti mahtava Jenni Mattila, jolla riitti taitoa, luonnetta ja silmänpilkkettä.

RISTO RASILA

150
Kiiminki

Kiiminkijoki – elinvoimaa ja elämyksiä

Kiiminkijoki on ollut ja uskon, että tulee olemaan monimuotoinen elinvoiman lähde kiiminkiläisille ja tämän seudun asukkaille. Joki on antanut toimeentuloa, josta myös 150-vuotiaan kunnan juhliavuoden näyteilmä kertoo.

Virtaava vesi, koskien kuohut ja tynnet suvanteet luonnehtivat myös kuvainnollisesti eteenpäin menevää, dynaamista ja kasvavaa Kiiminkiä. Tukiin uitosta ja sahatoiminnasta olemme siirtyneet virkistys ja vapaa-aika palvelujen yritys toimintaan, mutta joki antaa myös kiireiseen ja hektiseen elämäntapaan kaivatua vastapainoa. Tänä päivänä koskea lasketaan kanooilla tai kumiveneellä -tukkipojat ovat luku erikseen.

"tukkipoika se lautallansa on kuin vesiliintu,
huh ja hei, ja laulamme vaan ja
on kuin vesiliintu".

"tukkipoika se lautallansa,
se on iso herra,
huh ja hei, ja laulamme vaan,
ja se on iso herra."

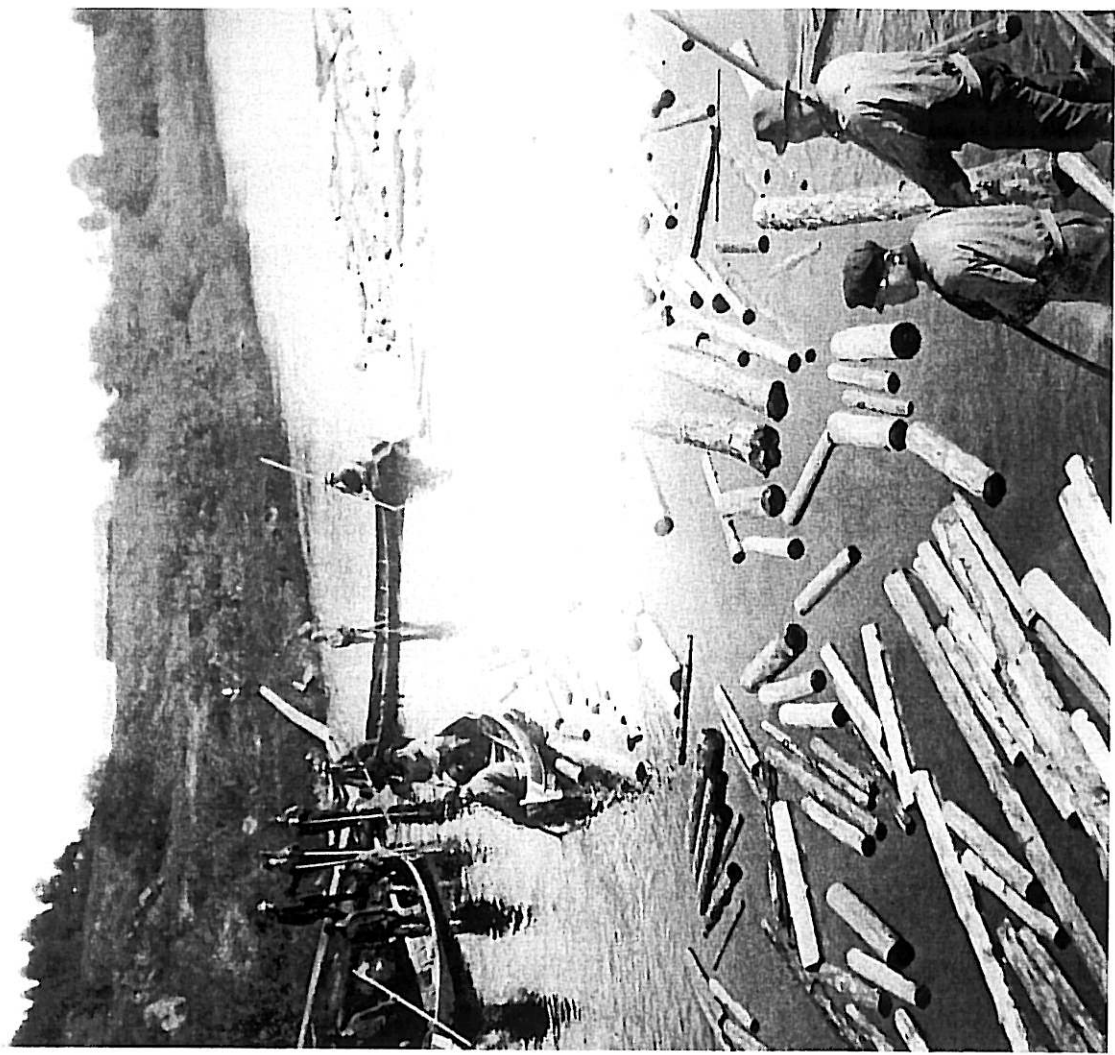
Laulun sanat kuvaavat hyvin vapauden tunnetta, jota voi kokea kosken partaalla ja myös sitä voiman ja itsenäisyyden tunnetta, josta me kiiminkiläiset 150 vuotta itsenäisenä kuntana toimineena olemme ylpeitä.

Toivon, että Kiimingin kunnan juhliavuoden näyteilmä antaa Teille kaikille pienen palan historiasta ja menneisyydestä, jota tunteamatta ei voi katsoa tulevaisuuteen. Toivon myös, että näyteilmä ja Koiteilin koski antavat Teille henkistä voimaa, virkistystä ja elämyksen, josta Kiiminki muistetaan.

Tervetuloa Kiiminkiin ja Koiteilin

Leila Pekkanen
Kunnanjohtaja

Koiteilin Laulu

CAPPAS-teatteri

Oulun OP

Maaseuturahasto

Koiteilin laulu on faktio

Ajatus Koiteilin sijoittuvasta musiikkinäytelmästä on alun perin kiiminkiläisen Eero Eskolan. Hän kutsui minut Kiiminkiin ja vei Koiteilin rannalle kertoen samalla sahan syntyvaiheista, joista hänen mielestään saisi mielenkiintoisen näytelmän. Sain Eerolta myös kirjallista materiaalia, jonka avulla syvennyin Koiteilin, sen sahan ja Kiimingin vaiheisiin. Pohdin pitkään sitä, mihin alkaen sijoittaisin näytelmän tapahtumat. Kirjoittaisinko sahan syntyvaiheista vai sen myöhemmistä tapahtumista? Pelkät faktatiedot - runsaakaan - eivät riitä juonellisen näytelmän rakennuspuiksi. Tarvitaan myös mielikuvitusta ruokkivia kiinnostavia tarinoita, asiayhteyksiä ja sellainen ajanjakso, johon sisältyy vilkasta toimintaa.

Näytelmästä tuli faktio eli siinä fakta ja fiktio sekoittuvat toisiinsa. Sijoitin tapahtumat 1860-luvun loppupuolelle, jolloin Oulun kukoistava meriliikenne tarvisi Koiteilissa sahattua puutavaraa laivanrakennuksen ohella myös vientituotteeksi. Koiteilin puuta vietiin mm. Saksaan ja Englantiin. Tapahtumapäivä on lauantain, sillä se oli Koiteilin sahan tili- ja tanssipäivä.

Koiteilin laulussa on monia nykyajallekin tuttuja piirteitä. Töitä on enemmän kuin ehditään tehdä, ja oululaiselle sahanomistajalle tulosvastuussa olevan sahamestarin suurin huoli on se, että ellei saha tuota tarpeeksi voittoa, se lopetetaan.

Vaikka saha onkin hyvin miesvaltainen työpaikka, Koiteilin laulu on myös vahvojen naisten näytelmä. Sahan emäntä on sanavalmis keittäjä, ja edesmenneen miehensä sahurintöitä jatkava Helmi on oikea sinnikkyöden perikuva. Miesten päät pistää pyörälle sahalle töihin pyrkivä Maria.

Samuli Paulaharjun tarina kansanparantaja ja tietäjä Mannisesta johti siihen, että näemme hänetkin taikojaan tekemässä. Sen sijaan sahalaisten elämämmen arvoasteleva kiusanhenki eli maallikkosaamaaja Erkkiä on fiktiivinen luomus.

Kiimingin kunnan edustajien kanssa sovimme, että tässä kaksinäytöksisessä näytelmässä on historian lehtien havinan lisäksi selkeä juoni, huumoria, romantiikkaa ja musiikkia. Laulut eivät ole irrallisia ohjelmanumeroita, vaan ne liittyvät kiinteästi näytelmän tapahtumiin. Se, että pääsin välillä rimittelemään laulutekstejä, toi virkistävää vaihtelua repliikkien kirjoitteluun.

Pauli Ylitalo
käsikirjoittaja

Käsikirjoitus
Musikkin sävellys
Ohjaus
Laulusovitus ja musiikin harjoitus
Koreografia
Puvustus
Lavastus

Maskeeraus ja kampaukset

Äänentoisto
Juliste

HENKILÖT

Kiiminkijoen opiston näytelmäryhmä

Helmi, sahuri
Kaisa, sahan emäntä
Maria, sahan pilka
Janne, sahuri
Manninen, tietäjä
Erkkiä, maallikkosaamaaja
Juho, sahuri
Heikki, sahuri
Sandberg, kasööri
Elias, sahamestari
Luukas, sahuri
Sahuri

Kosten morsiamien kuoro

Tanssijat, Kiiminkijoen opiston nykytanssi yli 14-vuotiaat

Sanna Hartikainen
Enni Heikkinen
Anna-Maria Kannainen
Ida Kokkonen
Elina Myllymäki
Ida Mäkelä
Annina Ojala
Miia Pellikainen
Elisa Pesola
Nina Timisjärvi

Orkesteri

Olli Tuomainen, puhallimet, kitara
Anny Kivinen, piano
Kari Rätty, basso
Erkki Ekfors, rummut

Pauli Ylitalo
Jussi Rasinkangas
Raija Pääkkilä
Olli Roman
Irene Rätty
Ulpu Korpua
Työryhmä Ulpu Korpua, Pentti Honkanen
ja Teuvo Lapinlampi
Vesa Pitkänen, maskeeraajat Niina
Hurskainen ja Lea Saari
Oulun Kongressiteknikka Oy
Mainostoimisto Siberia Oy

Laura Ainari
Jenni Mattila
Marika Mertala
Marko Hiltula
Pentti Honkanen
Teuvo Lapinlampi
Raimo Mykkänen
Mikko Pekkala
Esko Puitti
Jussi Tuohimaa
Lauri Tuohimaa
Ari Hiltula

Armi Seppänen
Jonna Drushinin
Maire Mertala
Mirja-Liisa Sassi-Puitti